

KCT Stockholm

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Handläggare: Gunilla Kvist

Tfn: 08-508 25 952

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2005-11-04

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN

2005-11-22

DNR 115-691/2004

Till
Socialtjänstnämnden

Rapport om KCT Stockholms verksamhet

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden godkänner rapporten.

Dag Helin

Arion Chryssafis

Bilaga

1. Tillgänglighetsgranskningsrapport av Stadsarkivets offentliga lokaler

Sammanfattning

I tjänsteutlåtandet slutredovisas KCT (Kompetenscenter för tillgänglighet) Stockholms verksamhet och stadens planerade arbete inom tillgänglighet. KCT Stockholm är en del av Alfa-projektets verksamhet och har pågått under perioden maj 2002 to m december 2005. Alfa står för ”Ett tillgängligt arbetsliv för alla”. Alfa är ett projekt inom EU:s program Equal, som syftar till att motverka diskriminering och utestängning KCT Stockholm har bedrivit konsultverksamhet för ökad tillgänglighet samt samlat och utvecklat kunskap inom olika tillgänglighetsområden sedan 2004. Syftet med Alfa-projektet har varit att utveckla praktiska metoder för att göra alla arbetsplatser tillgängliga för alla människor oavsett kön, funktionshinder eller etnicitet. KCT Stockholm har varit en resurs för att uppnå Stockholm stads politiska mål att bli världens mest tillgängliga huvudstad 2010.

Socialtjänstförvaltningen har efter den 31 december 2005 inget formellt uppdrag att fortsätta arbeta inom KCT Stockholm. Under projekttiden har omfattande kompetens byggts upp i KCT Stockholm. Det vore önskvärt om andra förvaltningar inom Stockholm stad skulle kunna förvalta denna kunskap.

1. Bakgrund

Sedan april 2002 har projektet redovisats vid tre tillfällen i socialtjänstnämnden.

1. Förvaltningen redovisade sin medverkan i Equal-projektet ”Ett tillgängligt arbetsliv för alla”, Alfa (tjänsteutlåtandet 2002-04-02) som godkändes av nämnden (2002-04-23).
2. Förvaltningen redovisade en lägesrapport från Alfa-projektet (tjänsteutlåtandet 2003-05-21). Socialtjänstnämnden (2003-06-13) godkände redovisningen och uppdrog åt nämndens presidium att följa projektet.
3. Förvaltningen redovisade en lägesrapport från projektet (tjänsteutlåtande 2004-10-03). Socialtjänstnämnden (2004-10-29) godkände redovisningen och uppdrog åt förvaltningen att i samverkan med kompetensfonden, representanter för kommunstyrelsens handikappråd, funktionshinderombudsmannen, gatu- och fastighetskontoret (tillgänglighetsprojektet) och andra intressenter planera och genomföra utbildningar för att därigenom matcha det behov av kompetens i tillgänglighetsfrågor som saknas i staden.

2. Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen, Europaforum Stockholm.

3. Förvaltningens synpunkter

3.1. Alfa-projektet

Syftet med Alfa-projektet har varit att utveckla praktiska metoder för att göra alla arbetsplatser tillgängliga för alla människor oavsett kön, funktionshinder eller etnicitet. Alfa har helt fokuserat på personer med funktionsnedsättningar. Alfa är ett projekt inom EU:s program Equal, som syftar till att motverka diskriminering och utestängning i arbetslivet. EU-projektet startade i maj 2002 och avslutas december 2005. Alfas verksamhet kommer att redovisas i Socialtjänstnämnden i form av en slutrapport i januari 2006.

Utvecklingsarbete inom Equal genomförs i partnerskap där olika aktörer som offentliga, privata och ideella tillsammans utvecklar idéer, arbetsätt och metoder. Ett av Alfaprojektets viktigaste mål är att etablera affärsmässigt drivna kompetenscenter för ökad tillgänglighet, (KCT). Totalt har tre KCT etablerats i landet. Ett KCT i Stockholm (Stockholm stad som huvudman) ett KCT i Skåne som är samägt av en stiftelse (Iris Hadar) och ett aktiebolag (Webb för döva) samt ett KCT i Västerbotten, med HSO (Handikappförbundens samarbetsorganisation) Västerbotten som huvudman. Att utveckla och etablera modeller av självbärande KCT har tagit längre tid och varit mer komplicerat än vad som kunde förutses. Behovet av ökad tillgänglighet är stort men efterfrågan av att köpa tjänster är liten.

3.2. KCT Stockholms verksamhet

KCT Stockholm är en del av Alfa-projektets verksamhet och Socialtjänstförvaltningen har haft arbetsgivaransvaret för tre projektmedarbetare. På KCT Stockholm arbetar sedan år 2003 tillgänglighetskonsulter, en relativt ny yrkesgrupp med specifik kompetens.

Tillgänglighetskonsulter, en ny yrkesgrupp

Tillgänglighetskonsulterna har gått en ettårig arbetsmarknadsutbildning med statliga medel i Länsarbetsnämndens regi. Konsulterna har erfarenhet av egna funktionsnedsättningar och är utbildade inom fysisk tillgänglighet, relevant lagstiftning, funktionshinderkunskap, tekniska hjälpmedel, arbetsmiljö m.m. Som sakkunniga och rådgivare i tillgänglighetsfrågor har KCT's konsulter erbjudit utbildningar i tillgänglighet, granskningar av ny- och ombyggnation samt inventeringar av tillgängligheten i olika befintliga miljöer. Inventeringarna resulterar i en rapport med tillhörande bildokumentation samt åtgärdsförslag med prioriteringar. Med den teoretiska utbildningen och de praktiska erfarenheterna från arbetet inom KCT Stockholm har konsulterna en unik kompetens.

KCT Stockholms uppdrag

Sedan våren 2004 har KCT bedrivit konsultverksamhet. KCT har fått uppdrag genom kontakter i nätverk och genom Funktionshindersonbudsmannen. Bland uppdragsgivarna finns Stokab AB, GFK, Stadsarkivet (se bilaga "Tillgänglighetsgranskningsrapport av Stadsarkivets offentliga lokaler") Socialtjänstförvaltningen, Karolinska Institutet, Kooperationens förhandlingsorganisation

och Länsarbetsnämnden i Stockholm. Uppdragen har bestått av utförda inventeringar, granskningar och förslag på åtgärder som dokumenterats i rapporter. Därutöver har KCT informerat om tillgänglighet vid konferenser och seminarium som t.ex. *Agenda 22 företag på Gotland*, *Arbetsgivarforum*, (konferens för kommun- och landstingsanställda personalchefer), *Tillgänglighet som tillväxtfaktor* (konferens för näringsidkare i Stockholm).

Strukturpåverkan och spridning

Tidigare erfarenhet från andra utvecklingsprojekt har visat att partnerskap kan vara en framgångsrik metod att arbeta efter för strukturpåverkan och spridning. KCT Stockholm formaliserade inget regionalt eller lokalt partnerskap. Det förekom diskussioner om att etablera partnerskap men vid det tillfället valde KCT att koncentrera sig på att få in uppdrag och fullfölja dem istället. Förvaltningens bedömning är att förutsättningarna att få ett självbärande KCT hade varit större om ett partnerskap hade etablerats inom stadens organisation.

I och med de olika uppdrag som har utförts inom KCT Stockholms verksamhet har fler arbetsplatser blivit tillgängliga (framförallt utifrån den fysiska miljön) och kunskapen kring tillgänglighet och olika funktionshinder uppmärksammats. Det är inte möjligt att bedöma vilken effekt verksamheten har haft med avseende på förändrade attityder till funktionshindrade i arbetslivet. Under sina uppdrag har konsulterna dock fått erfara många ”aha”-reaktioner bland uppdragsgivarna. KCT Stockholm har under hösten 2005 haft riktade marknadsföringsinsatser mot näringslivet, omkringliggande kommuner samt till stadens alla förvaltningar och bolag.

Regionalt partnerskap

Inom Alfa-projektet skulle regionala partnerskap ta ansvar för uppbyggnaden av KCT. Det regionala partnerskapets primära uppgift var att skapa förutsättningar för att starta KCT och ge det förankring i regionen. KCT Stockholm har inte haft något regelrätt formaliserat regionalt partnerskap (se ovan). Istället har olika aktiviteter skett med olika samarbetsparter i form av ett mångsidigt sammansatt nätverk med representanter från näringsliv, arbetsgivare och handikapporganisationer. Vidare gjordes prioriteringen att arbeta med olika förvaltningar och bolag i staden. Övriga parter i KCT Stockholms nätverk har varit Länsarbetsnämnden (medfinansiär), Af Rehab, Kommun HSO (Handikappförbundens samarbetsorganisation), DHR (De Handikappades Riksförbund), Seko (Facket för service och kommunikation), TBV (Tjänstemännens Bildnings Förbund), Telenor och HO (Handikappombudsmannen).

Transnationellt partnerskap

Inom ramen för det transnationella arbetet i Alfa-projektet har KCT Stockholm varit en part av fyra i en ”Special Interest Group” på temat ”Accessible Cities”. Arbetet har letts av KCT Stockholm. Gruppen har fokuserat på två områden: A) Processen från vision till tekniska lösningar i utemiljön, B) Hur ska vi skapa tekniska lösningar, som ska fungera för alla? Arbetet presenterades i en rapport, ”Report on Accessible Cities”, september 2004. Som en fortsättning av det internationella utvecklingsarbetet har KCT varit med som sakkunniga i ett transnationellt projekt, ”Build for all”. Projektet syftade till att vägleda offentliga myndigheter i sitt arbete att ta fram upphandlingskriterier avseende tillgänglighet i byggnader. KCT har även deltagit på en konferens i Tjeckien på temat ”Mobility for all” och därigenom fått erbjudande om fortsatt samarbete.

Finansiering

Finansieringen av projektet har fördelats mellan olika finansiärer, se tabellen nedan.

Länsarbetsnämndens medfinansiering är i form av lönebidrag till anställda.

Socialtjänstförvaltningen har medfinansierat projektet dels i form av medarbetares arbetstid, dels i form av lokalkostnader (724 t kr under hela projektperioden). Medfinansieringen från

Socialtjänstförvaltningen har även bestått av kontant ersättning för i första hand lönekostnader. Den kontanta ersättningen från Socialtjänstförvaltningen har motsvarat totalt 927 tkr.

(Tkr)	F i n a n s i e r i n g					
	Budgeterat	Utfall	LAN	SOT*	EU	Uppdrags intäkter
2003	956	941	109	570	262	
2004	1736	1324	177	482	483	182
2005	1475	1196	136	599	302	159
Summa	4167	3461	422	1651	1047	341

Under 2004 budgeterade KCT Stockholm 130 tkr i intäkter, vid bokslutet

konstaterades att KCT Stockholm drog in intäkter till en summa av 180 tkr.

Under 2005 är det budgeterat intäkter till 450 tkr ett mål som inte kommer att infrias. Avvikelserna från budgeterade intäkter redovisas nedan.

Nämndens uppdrag

Vid socialtjänstnämndens sammanträde 2004-10-29 fick KCT uppdraget att i samverkan med kompetensfonden, representanter för kommunstyrelsens handikappråd, funktionshinderombudsmannen, gatu- och fastighetskontoret (tillgänglighetsprojektet) och andra intressenter planera och genomföra utbildningar så att tillgången på personer med kompetens i olika tillgänglighetsfrågor svarar mot behovet i staden. Utbildningsinsatserna skulle finansieras genom ansökan om medel från Kompetensfonden. Ansökan avslogs med motivering att istället ansöka om EU-medel inom området tillgänglighet. En projektansökan till Växtkraft Mål 3 utarbetades inom KCT Stockholm men avslogs med motiveringen att den ansågs ligga inom Stockholm stads ordinarie verksamhet.

Projektet syftade till att bidra med kunskapsspridning som ett led i att uppfylla de nationella och lokala målen inom tillgänglighet. För att kunna bidra med detta var projektets målsättning att genomföra kompetensutveckling inom tillgänglighetsområdet med specifik inriktning på fysisk tillgänglighet och enkelt avhjälpna hinder. Detta skulle erbjudas till personalansvariga samt till personer med ansvar för lokalfrågor (lokalansvariga) inom samtliga förvaltningar och bolag inom staden. Målgruppen skulle få ökad kunskap i hur man kan åtgärda enkelt avhjälpna hinder vilket i sin tur skulle leda till att de ställde adekvata krav på tillgänglighet i den fysiska planeringen. En

bättre tillgänglighet, i stadens lokaler, skulle också öka möjligheterna för olika verksamheter att rekrytera personer med funktionsnedsättning.

Som en fortsättning på det arbete som KCT Stockholm avsåg uppfylla kommer i viss mån att förverkligas då LoBen och KCT Stockholm erbjuder en halvdagskonferens till samtliga lokalintendenter i Stockholm Stad på tema ”Enkelt avhjälpna hinder”, utbildningen kommer att äga rum den 28 november 2005.

Ändrade förutsättningar

Under perioden oktober 2004 – april 2005 har mycket arbete lagts ned på att dels utreda om staden överhuvudtaget skulle delta vidare i projektet och dels om staden kunde överta HSOs roll som ekonomisk stödmottagare i projektet. HSO bad under hösten 2004 att någon annan part skulle ta över ansvaret som stödmottagare. Det beslutades att Stockholm stad inte skulle ta över stödmottagarskapet men fortsätta att vara kvar som part i projektet. Tid och kraft som hade kunnat användas till att dra in flera uppdrag, stödja konsulterna i pågående uppdrag samt att samordna KCT Stockholms nätverk.

KCT Stockholm har haft en sårbar verksamhet med långa sjukskrivningsperioder av anställd personal. Vid sjukskrivningar har det varit omöjligt att finna ersättare med motsvarande kompetens som tillgänglighetskonsulterna besitter.

Stadens planerade arbete inom tillgänglighet

Socialtjänstförvaltningen har inte formellt uppdraget att fortsätta arbeta med uppdraget som Kompetenscenter för tillgänglighet berör. Under återstående projekttiden, till och med december 2005, fortgår planerade aktiviteter med LoBen, Funktionshindersonbudsmannen samt med Tillgänglighetsprojektet. Enligt uppdrag från kommunfullmäktige ska Tillgänglighetsprojektet ha en informationskampanj med syfte att nå alla näringsidkare och anordnare av offentlig verksamhet i Stockholm med information om stadens mål för tillgänglighet och motivation för att genomföra förbättringar. KCT Stockholm, med sin unika kompetens, kommer att delta i denna kampanj fram till årsskiftet.

Under våren 2006 ska Kommunstyrelsen ta fram mätbara kriterier för att nå målet och planera för stadens arbete med att eliminera enkelt avhjälpna hinder i publika lokaler och på offentliga platser fram till 2010. KCT Stockholm skulle kunna vara en resurs inom det området.

Under projekttiden har omfattande kompetens byggts upp inom KCT Stockholm och det vore önskvärt om andra förvaltningar inom Stockholm stad skulle kunna förvalta den kunskapen så att tillgängligheten i vardagen blir en realitet för stadens medborgare.